

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender har overvejet flere modeller for mødevirksomheden. Forligsbestræbelser må i sagens natur forudsætte, at begge parter har en positiv indstilling og en vis vilje. Det er ikke muligt at tvinge parter til at samarbejde, og det giver derfor ikke mening at tvinge parter til bestræbelser på at opnå enighed (f.eks. i form af obligatorisk mægling), hvis de ikke ønsker at medvirke hertil. Selv for parter, der til at begynde med forekommer meget uenige, vil forlig eller en mere positiv holdning til at tage imod mæglingstilbud dog formentlig kunne nås efter information og vejledning. Ægtefæller og forældre skal derfor som udgangspunkt møde i statsforvaltningen, selv om de på forhånd mener at være uløseligt uenige, hvorved de kan vejledes nærmere om retsgrundlaget og om konfliktløsningsmulighederne. Det bemærkes, at norske mæglingsforretninger i ægteskabsager, der ofte fremhæves som obligatoriske, ikke er det udover, at parterne altid indkaldes, idet en part har krav på at få en mæglingssattest, hvis den anden er udeblevet tre gange.

Efter modtagelsen af en anmodning om *separation* eller *skilsmisse* skal statsforvaltningen (fortsat) altid indkalde parterne til vilkårsforhandling, jf. § 39 i forslaget til ændring af ægteskabsloven. Dog kan visse undtagelser bevares. Der er ikke krav om indkaldelse til vilkårsforhandling, hvis 1) det af anmodningen fremgår, at betingelserne efter § 42, stk. 1, for at meddele separation efter § 29 eller umiddelbar skilsmisse efter §§ 32-36 er til stede, og begge ægtefæller meddeler statsforvaltningen, at de ikke ønsker vilkårsforhandling, eller 2) der ønskes skilsmisse efter § 31, og vilkårene for separationen også gælder for tiden efter skilsmissen, og der ikke skal tages stilling til pensionsordninger efter § 54. Vilkårsforhandling skal dog uanset de beskrevne undtagelser foretages, hvis statsforvaltningen finder, at særlige omstændigheder taler for det, jf. § 39, stk. 2, i forslaget til ændring af ægteskabsloven. Formålet med vilkårsforhandlingen er at kontrollere, om de materielle betingelser for skilsmissen er opfyldt. Derudover skal det afklares, om der er eller kan blive enighed om vilkårene, som de er opregnet i lovforslagets § 42, stk. 1, ligesom parterne skal informeres og vejledes om rækkevidden af vilkårene. Som et nyt element skal parterne orienteres om muligheden for mægling, jf. lovforslagets § 41.

Det foreslås, at statsforvaltningerne også i sager om *forældremyndighed* skal indkalde parterne til møde, jf. § 28, stk. 2, i forslaget til ændring af lov om forældremyndighed og samvær. Et vigtigt element er at informere forældrene om regelsættene samt aftalemulighederne og retsvirkningerne af eventuelle aftaler.

Det gælder også reglerne om samvær m.v. Forældrene kan have behov for en juridisk orientering for at kunne indgå en aftale, der virker. Det er vigtigt at afklare, hvad der er uenighed om, med henblik på forligsbestræbelser under mødet. Viser de sig forgæves, må forældrene orienteres om og opfordres til begge at tage imod de foreliggende tilbud om anden rådgivning og konfliktmægling.

Når der i det følgende tales om *møder*, herunder om udeblivelse fra møder, omfatter dette både vilkårsforhandlingerne i sager om separation eller skilsmisse, jf. § 39 i forslaget til ændring af ægteskabsloven, og møderne i forældremyndighedssager, jf. § 28 i forslaget til ændring af lov om forældremyndighed og samvær.

Hvis en part nægter at deltage i et møde, er det ikke muligt at tvinge den pågældende til at komme til stede. Det foreslås, at en part ikke har krav på at få en sag indbragt for retten, hvis vedkommende er udeblevet fra et møde, herunder fra vilkårsforhandling, trods indkaldelse. En part, der ønsker en afgørelse i sagen, om nødvendigt ved indbringelse for retten, er således nødt til at deltage i et møde. I de tilfælde, hvor den, der ikke har taget initiativet til sagens begyndelse, udebliver trods to indkaldelser, må en anmodning fra initiativtageren om indbringelse af sagen for retten imidlertid inødekommes, jf. forslaget til ændring af lov om forældremyndighed og samvær § 30 b, stk. 2, nr. 2, og forslaget til ændring af ægteskabsloven § 43, stk. 2, nr. 2. I modsat fald ville den, der ikke har taget initiativet, kunne blokere sagen ved at udeblive.

3.3.3. Forligsbestræbelser

Udover de forligsbestræbelser, der gøres under møderne i statsforvaltningerne, jf. bemærkningerne i afsnit 3.3.2, er der mulighed for at tilbyde rådgivning eller (konflikt)mægling. § 28 i lov om forældremyndighed og samvær er videreført som § 29 i forslaget til ændring af lov om forældremyndighed og samvær dog med en udtrykkelig bestemmelse om, at der også kan tilbydes konfliktmægling. I forslaget til ændring af ægteskabsloven er som en ny § 41 indsat en bestemmelse om tilbud om mægling.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender finder særlig anledning til at understrege, at forligsbestræbelserne under forældremyndighedstvister har til formål at finde frem til løsninger om børnenes fremtid, som er til børnenes bedste. Det er derfor vigtigt, at statsforvaltningen på et så tidligt tidspunkt som muligt under sagen inddrager børnene. Dette kan ske gennem samtaler i medfør af § 29 b i forslaget til ændring af lov om forældremyndighed og samvær, der viderefører den gældende lovs § 29, eller gennem tilbud om